

plaats vindt, m. a. w. als het toegediende koolhydraat een geschikt milieu vindt. Daartoe behoort de afwezigheid van dierlijk eiwit, hetwelk de saccharolytische darmbewoners verdringt; alleen dan kan het werkzame beginsel van alle koolhydraatkuren, te weten de krachtige splitsing van de koolhydraten door de darmflora en de vergisting van de gevormde suiker, zijn gang gaan.

In de monographie van KLOTZ worden achtereenvolgens de verschillende koolhydraatkuren aan een bespreking onderworpen. Men krijgt daardoor een overzicht over de met deze in den loop der jaren verkregen ervaringen.

ROSENFELD laat in de eerste plaats het licht vallen op de betekenis van de verschillende suikersoorten, te beginnen met de suikers met 2 koolstofatomen. Ook verschillende derivaten, met name van de dextrose worden besproken. De grootste uitvoerigheid wordt uit den aard der zaak betracht bij de beoordeeling der polysacchariden. Voor melkkuren wordt door hem gewaarschuwd. Ook de resultaten van de aardappelkuur worden door hem niet zeer hoog aangeslagen. Over de vegetarische kuur volgens ALBU laat schrijver zich verder niet uit. In zijn slotwoord beveelt ROSENFELD vooral een proef met inuline aan.

Beide monographieën kunnen, als gevende een volledig overzicht over hetgeen met koolhydraatkuren te bereiken is, met warmte worden aanbevolen.

S. P. SWART.

Ueber die Behandlung der Gonorrhoe des Mannes von Prof. KLINGMÜLLER in Kiel. Sammlung zwangloser Abhandlungen aus dem Gebiete der Dermatologie, der Syphilidologie und der Krankheiten des Urogenitalapparates Band 1, Heft 3. Halle a. S. 1912. CARL MARHOLD. Prijs 1 mark.

KLINGMÜLLER bespreekt in deze brochure na een kort overzicht over de diagnose, waarin op het veelvuldig voorkomen van niet gonorrhoeïsche katarrhen gewezen wordt, vooral de behandeling der gonorrhoe. Vermeld kan worden, dat hij aan de inwendige behandeling zeer weinig waarde hecht en de daarbij gebruikelijke geneesmiddelen (balsamica enz.) niet eens noemt.

Hij is daarentegen een warm voorstander van de vaccinebehandeling, waarbij hij van het praeparat arthrigon der firma SCHERING gebruik maakt. Volgens zijn ervaring is de vaccinebehandeling vooral werkzaam bij gesloten gonococcehaarden o. a. bij infectie der klieren van LITTRÉ, bij para- of periurethrale infiltraten en bij epididymitis: Hij meent, dat reeds nu vaststaat, dat met behulp der arthrigoninspuitingen gevallen tot genezing gebracht kunnen worden, die vroeger aan de behandeling hardnekkig weerstand boden.

Wat de plaatselijke behandeling betreft, is hij een voorstander van de door NEISSER en zijn school aanbevolen voorschriften. De streng

doorgevoerde antibacterieele behandeling geeft ook volgens KLINGMÜLLER betere uitkomsten dan de vroeger toegepaste symptomatische of expectatieve therapie. Zij vermindert de subjectieve bezwaren en doodt snel de aan de oppervlakte woekerende gonococcen, terwijl het gevaar voor verdere uitbreiding en het optreden van complicaties door haar verminderd wordt. Hij meent dit ook door cijfers te kunnen aantonen.

M. S. GUTTELING.

De man en de vrouw, in hun onderlinge verhoudingen en in hunne betrekking tot de hedendaagsche maatschappij. Naar het Duitsch bewerkt door dr. B. C. GOUDSMIT en C. P. F. TER KUILE, arts. Deel II. Tweede druk. Amsterdam, H. MEULENHOF. Zonder jaartal. Prijs van het geheele werk in drie deelen inge. f 10.—, geb. f 13.75.

In het nummer van 13 Juli ll. kondigde ik het verschijnen van het eerste deel van dit populaire werk aan; thans ligt het tweede deel voor mij. Ook dit is weder een lijvig deel, niet minder dan ruim 700 bladzijden bevattend, versierd met 271 voor het meerendeel goed uitgevoerde figuren in den tekst, terwijl nog een dertiental grootere platen, reproducties naar schilderijen, bovendien toegevoegd zijn.

In dit deel worden behandeld de onderlinge betrekkingen van beide geslachten en den invloed, dien zij op elkander uitoefenen. In de opeenvolgende hoofdstukken (het boek bevat er veertien) worden besproken de grondslagen van de betrekkingen tusschen man en vrouw, het wederzijdsch lokken der beide geslachten in de liefde, en daarna het huwelijk. Dit laatste onderwerp, dat zeven hoofdstukken omvat, wordt gesplitst in de cultuurgeschiedenis van het huwelijk, huwelijks- en bruiloftsgebruiken, de hygiëne van het huwelijk, beroep en huwelijk, de juridische grondslagen van het huwelijk, ziekten en huwelijk, kinderzegen en huwelijk. Vervolgens worden besproken het geslachtelijk verkeer buiten het huwelijk, cocotten- en maitressenwezen, de prostitutie en de ziekelijke uitingen der geslachtsdrift. Tenslotte volgen twee hoofdstukken over de beide geslachten in de poëzie en de beide geslachten in de beeldende kunst. De verschillende hoofdstukken zijn geschreven door JULIUS WEISZ, WILHELM BÖLSCHÉ, TH. ACHELIS, OTTO HENNE, R. KOSZMANN, FRIEDRICH ZAHN, JOSEF KÖHLER, WILLY HELIPACH, V. JANOVSKY, ALBR. VON NOTTHAFFT, KARL BORINSKI en LOTHAR BRIEGER-WASSERVOGEL. Alle hoofdstukken in dit deel zijn bewerkt door dr. GOUDSMIT, met uitzondering van dat, hetwelk handelt over ziekten en huwelijk, waarvan de bewerking geschied is door onzen, nog niet lang geleden overleden, collega TER KUILE. Ook in dit deel vindt men weer een massa wetenswaardigs op een boeiende en aangename wijze medegedeeld, die de lezing er van tot een groot genoegen maakt.

P. MUNTENDAM.